

Öppna hjärtan eller stängda gränser?

En analys av Moderaternas och Socialdemokraternas
migrationspolitik under 2010-talet

Abstract

Denna uppsats ämnar att undersöka hur Moderaternas och Socialdemokraternas migrationspolitik har förändrats under 2010-talet. Med hjälp av de två partiernas valmanifest är ambitionen även att undersöka om forskaren Bonnie Meguid's teori, om mainstreampartiernas strategier mot nischpartier kan användas i detta fall. 2010 fick Sverige ett nytt parti i riksdagen, Sverigedemokraterna med fokus på migrationspolitiken. Genom att analysera Moderaternas och Socialdemokraternas valmanifest från valet 2010, 2014 & 2018 kan uppsatsen lyckas förklara hur de två partiernas migrationspolitik har förändrats och vilken strategi de använt sig gentemot Sverigedemokraterna. Denna studie lyckas sedan att bevisa att både Moderaterna och Socialdemokraternas migrationspolitik har förändrats relativt mycket under 2010-talet och lyckas även finna kopplingar kring Meguid's (2005) teori om olika strategier och deras faktiska politik.

Nyckelord: Moderaterna, Socialdemokraterna, mainstreampartier, nischpartier, migrationspolitik & Meguid.

Antal ord: 8720

1. Inledning	3
1.1 Syfte & Frågeställning	4
1.2 Tidigare Forskning	5
1.3 Hypotes	6
2. Bakgrund	7
2.1 2010	7
2.2 2014	9
2.3 Decemberöverenskommelsen	10
2.4 Flyktingkrisen	11
2.5 2018	12
2.6 Januariavtalet	13
2.7 Sverigedemokraterna	14
3. Metod & Teori	15
3.1 Avgränsningar	15
3.2 Metod	17
3.3 Meguids Teori	17
3.3.1 Mainstreampartier	18
3.3.2 Nischpartier	18
3.3.3 Den ackommoderande strategin	18
3.3.4 Den fientliga strategin	19
3.3.5 Den avvisande strategin	19
3.4 Operationalisering	20
3.5 Material	22
3.6 Insamling av material	23
3.7 Analytiskt tillvägagångssätt	24
4. Resultat och analys	25
4.1 2010	25
4.2 2014	27
4.3 2018	28
4. Diskussion	31
4.1 Diskussion	31
4.2 Möjligheter till generalisering	32
5. Framtida forskning	33
6. Referenser	35

1. Inledning

Inför valet 2010 var migrationspolitiken ett område som inget av Sveriges två största partier Socialdemokraterna och Moderaterna lade särskild stor vikt vid. Ingen kunde då förutse att kommande decennium skulle präglas av en stor flyktingkris samt att ett nytt invalt parti i Sveriges riksdag med migrationspolitiken som sin viktigaste fråga, skulle komma att ändra den politiska arenan. I valrörelsen inför valet 2014 talade statsminister Fredrik Reinfeldt i ett uppmärksammat tal och sade *“Nu väddjar jag till svenska folket om tålmod, om att öppna era hjärtan för att se människor i stark stress med hot mot det egna livet som flyr, flyr mot Europa, flyr mot frihet, flyr mot bättre förhållanden”*. Ett år senare talade den nya statsministern Stefan Löfvén på en manifestation för Sveriges flyktingmottagande och sade *“Mitt Europa tar emot människor som flyr från krig och vi gör det solidariskt och gemensamt. Mitt Europa bygger inte murar, vi hjälps åt.”* Under denna tid och kommande år genomgick Europa en av de största flyktingvågorna i modern tid från allra främst Syrien men även andra länder i Mellanöstern. Sverige var ett av de länder som mottog i europeisk kontext flest asylansökningar och detta skapade en förändring kring intresset i svensk migrationspolitik som resulterade i en av de viktigaste valfrågorna inför valet 2018 både bland politiker och väljare. Socialdemokraterna och Moderaterna har gått från att driva en politik kring öppna hjärtan till reglerade gränser och hur denna politiska förändring har skett skapade intresset för att skriva denna uppsats.

1.1 Syfte & Frågeställning

Syftet med uppsatsen är att analysera och redogöra för vad Moderaterna och Socialdemokraterna drivit för migrationspolitik under 2010-talet. Genom att analysera valmanifesten inför varje val, är syftet att skapa en förståelse om migrationspolitiken förändrats. Eftersom Sverige 2010 fick ett nytt riksdagsparti med fokus på migrationspolitik ämnar även denna uppsats att undersöka med hjälp av Meguid (2005) vilken strategi partierna har valt att använda sig av i och med deras migrationspolitik. Frågeställningen följt av en underfrågeställning är därmed:

*Har Moderaternas och Socialdemokraternas migrationspolitik förändrats under 2010-talet?
Om migrationspolitiken har förändrats, vilken av Meguid's strategier har de använt sig av vid de olika valen?*

1.2 Tidigare Forskning

Tidigare forskning har gjorts inom liknande ämne, ett exempel på detta är Anna-Sophie Heinze artikel *“Strategies of mainstream parties towards their right-wing populist challengers: Denmark, Norway, Sweden and Finland in comparison”*. Artikel ämnar förklara hur resterande partier förhåller sig till högerpopulistiska partier i Norden. I forskningen använder sig Heinze av en mest-lik design och undersöker vilka strategier mainstreampartierna i Norden använt sig av gentemot de högerpopulistiska partierna. Genom att använda sig av denna metod lyckas Heinze dra slutsatsen att mainstreampartierna använder sig av olika strategier som ständigt förändras. Heinze lyckas att även dra slutsatsen att mainstreampartierna ofta anpassar sig efter de högerpopulistiska partierna, t.ex. att samarbeta med dem eller att ”ta över” deras politik (2018:303).

Ytterligare tidigare forskning som har bedrivits på liknande ämne är Sundell & Dahlströms artikel *”How mainstream parties facilitate anti-immigrant party success”* (2012). Forskningen de har drivit i artikeln handlar om att undersöka hur mainstreampartiernas migrationspolitiska ståndpunkter påverkar det elektorala stödet för nischpartier. Sammanfattningsvis kommer studien fram till att mainstreampartierna påverkar nischpartierna, Sundell & Dahlström menar att genom mainstreampartierna använder sig av en stramare migrationspolitik ju mer ökar stödet för nischpartier och att genom att mainstreampartierna använder sig av liknande politik som nischpartierna legitimerar de nischpartierna inom politiken (2012:361).

Tidigare forskning har även bedrivits där forskningen ämnar undersöka om Socialdemokraternas ideologiska ändring ligger till grund för deras minskande väljarstöd. Jonas Hinnfors undersöker i artikeln *”Socialdemokraterna från klar vaghet till vag klarhet”* (2015) hur det Socialdemokratiska partiet gått ifrån deras tidigare ideologi och gemensamma värderingar. Artikeln sträcker sig enda från 1980-talet till nutid och kan vara användbar för denna uppsats. Eftersom Hinnfors artikel endast handlar om Socialdemokraterna och varför

deras väljartapp har minskat sedan 1980 talet är likheten att vi undersöker hur Socialdemokraternas politik förändrats, men uppsatsen har inte som mål att undersöka väljartappet utan endast hur deras migrationspolitik förändrats sedan 2010.

En liknande forskning har även bedrivits fast om Moderaterna. Martin Lindström (2020) skriver i artikeln "*Moderaternas ideologiska grundsyn -en uppföljning av debatten under det sena 1900-talet*" (2020) hur Moderaternas partiprogram under 1900-talet förändrats och förklarar hur den ideologiska förändringen i Moderaterna skett över tid. Det Lindström i högsta grad pekar på är Moderaternas förändring inom människosyn och partiets förflyttning från den tidigare konservativa människosynen till en liberal, denna förändring inom Moderaterna menar Lindström skett från åren 1904-2013.

Det finns tidigare forskning inom relaterade ämnen, främst med inriktning mot migrationspolitik och hur mainstreampartierna hanterar nischpartier. Det saknas dock forskning inom ämnet på en mindre abstraktionsnivå. Forskningen som bedrivits som liknar denna uppsats handlar främst om Meguids teori i synnerhet. Med det sagt hade mer forskning kring hur Moderaterna och Socialdemokraterna har hanterat Sverigedemokraterna varit av intresse.

1.3 Hypotes

Hypotesen i denna studie är att synen på migrationspolitiken i Sverige har förändrats dels efter en hög migration samt även ett nytt parti inträdde i Sveriges riksdag, med fokus just på migrationen. I och med att Sverigedemokraterna ständigt har ökat deras väljarstöd vid varje val sedan deras inträde, ställer vi oss bakom även hypotesen om att Moderaterna och Socialdemokraterna har förändrat sin migrationspolitik utifrån Sverigedemokraterna. Sverigedemokraternas framgång kan även ha "tvingat" Moderaterna och Socialdemokraterna att använda sig av olika strategier för att inte tappa sina röster bland väljarna.

2. Bakgrund

Efter valet 2006 tillträdde en ny majoritetsregering i Sverige med Fredrik Reinfeldt som ny statsminister efter Göran Persson. Reinfeldt var partiledare för Moderaterna som tillsammans med Folkpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna hösten 2004 hade bildat Allians för Sverige, som sedermera kommer att kallas för Alliansen. Nedan kommer studien att ta upp viktiga händelser kring den svenska migrationspolitiken under 2010-talet.

2.1 2010

Alliansen gjorde en gemensam valrörelse inför valet 2010 och skapade ett gemensamt valmanifest. Samtliga partier i Alliansen utom Moderaterna hade vid sidan av det gemensamma även ett eget valmanifest. Socialdemokraterna hade tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet gått samman till de Rödgröna med mål att bilda en koalitionsregering efter valet. Tillsammans skapade de tre ett gemensamt valmanifest samt egna valmanifest utöver det. I Socialdemokraternas valmanifest nämns inget om deras syn på migrationspolitik eller hur politiken kommande mandatperiod kommer att drivas kring dessa frågor. I de rödgrönas valmanifest står det i ett kort stycke att migrationspolitiken ska utmärkas av rättssäkerhet och solidaritet. De nämner även att den som är i behov av skydd ska få asyl samt att de som flyr undan väpnad konflikt och krig ska få skydd (Rödgrönas valmanifest 2010 s 17). Alliansen lyfter i sitt valmanifest upp migrationspolitiken desto mer. Det står att Sverige ska driva en human, rättssäker och ordnad migrationspolitik samt att Sverige ska vara en fristad för människor som flyr undan förföljelse och förtryck (Alliansens valmanifest 2010 s 31) och även "att vi inte bättre ser och tar tillvara på utrikes födda är ett slöseri med människors förmågor och kunskaper" (Alliansens valmanifest 2010 s 31). Vidare

står det att Sverige har tagit ledningen i utvecklingen mot öppnare gränser och ökad rörlighet och att Alliansen vill se över möjligheten att sänka kostnader för de som vill skicka pengar till sina familjer i sitt ursprungsland (Alliansens valmanifest 2010 s 31). En persons bakgrund, etnicitet eller kön ska inte avgöra vilka vägval var och en kan göra i livet, Sverige ska vara ett land där det är viktigare vart man är på väg och inte varifrån man kommer skriver de också. (Alliansens valmanifest 2010 s 7).

I Riksdagsvalet 2010 röstas Sverigedemokraterna för första gången in i riksdagen med 5,7% av rösterna (val.se). Under valrörelsen tog samtliga riksdagspartier avstånd från Sverigedemokraterna där bland annat Socialdemokraternas partiledare Mona Sahlin sade att den som får i uppdrag att bilda en regering efter valet måste kunna visa att man kan regera oberoende av Sverigedemokraterna och att man får söka samarbete över blockgränserna om det krävs (Sveriges radio 2010). Även Fredrik Reinfeldt försäkrade att Alliansen inte kommer att samarbeta med Sverigedemokraterna (Sveriges radio 2010). I valrörelsen var det många kontroverser kring Sverigedemokraterna där deras valfilm stoppades från att visas i TV4. TV4-gruppens kommunikationschef motiverade beslutet genom att de ansåg att den brutit mot två lagar ; radio- och tvlagen som har en paragraf och demokrati samt lagen om hets mot folkgrupp (gp.se). Filmen visar hur en äldre vithårig kvinna med rullator gör en kapplöpning mot en grupp kvinnor med barnvagnar iklädd burka mot två stycken nödbromsar där det står pensioner på den ena och invandring på den andra.

2.2 2014

Inför valet 2014 gick Alliansen till val tillsammans. Precis som inför valet 2010 hade partierna utom det gemensamma valmanifestet egna valmanifest, förutom Moderaterna. Socialdemokraterna bidrog med ett eget valmanifest och inget gemensamt med de andra partierna Vänsterpartiet och Miljöpartiet i de Rödgröna. Vad gäller migrationspolitiken så skriver Socialdemokraterna i sitt manifest att klyftorna som drar isär Sverige ska minska, däribland bland annat klyftor mellan kvinnor och män, rik och fattig samt mellan svenskfödd och invandrad (Socialdemokraternas valmanifest 2014 s 8). Det står även att den som är i behov av skydd ska få en fristad i Sverige och att alla har rätt till en individuell och rättssäker prövning av sina asylskäl (Socialdemokraternas valmanifest 2014 s 44). Ytterligare står det att samtliga Sveriges kommuner ska ta ett solidariskt ansvar för landets flyktingmottagande samtidigt som medlemsstaterna i EU behöver ta ett större solidariskt ansvar (Socialdemokraternas valmanifest 2014). Alliansen skriver i sitt valmanifest att Alliansen står upp för ett välkomnande samhälle som präglas av respekt, tolerans och öppenhet där människor som kommer till Sverige blir en del av samhället och i förlängning bidrar till att göra Sverige till ett bättre land genom jobb, företagande, olika erfarenheter och kulturell mångfald (Alliansens valmanifest 2014 s 7). Det står även att Sverige ska vara ett öppet land som tar stort humanitärt ansvar där många människor som söker skydd i Sverige från krig och förföljelser berikar landet både kulturellt och ekonomiskt (Alliansens valmanifest 2014 s 10). Alliansen ser flyktingmottagandet som en moralisk skyldighet och att Sverige tar ett stort ansvar inom det europeiska flyktingmottagandet samt att fler EU-länder borde också göra det. Fortsatt står det att istället för att sluta sig mot omvärlden ska Sverige föra en human asylpolitik och visa att det är möjligt att prioritera medmänsklighet i första hand och öppna dörren för den som behöver skydd (Alliansens valmanifest 2014 s 50). Alliansen vill även öka resurstillskottet till migrationsverket och vidare etablering i kommunerna på grund av det ökade flyktingmottagandet (Alliansens valmanifest 2014 s 51)

2.3 Decemberöverenskommelsen

Valresultatet 2014 ledde till att de Rödgröna fick fler röster än Allianspartierna, dock utan egen majoritet. Samtidigt ökade Sverigedemokraterna till 12,86% och stärkte därmed sin roll som Sveriges tredje största parti samt sin vågmästarroll i riksdagen (val.se).

Socialdemokraterna och Miljöpartiet bildade en minoritetsregering med Stefan Löfvén som statsminister efter att Vänsterpartiet och Allianspartierna lagt ner sina röster i omröstningen. Regeringens budgetförslag föll dock när Sverigedemokraterna valde att rösta på Alliansens budgetförslag vilket resulterade att Alliansens budget röstades igenom för 2015. Statsminister Stefan Löfvén utlyste att ett extraval skulle hållas i mars 2015 på grund av det parlamentariska läget, något som dock avvisades den 27 december 2014. Regeringen tillsammans med allianspartierna skapade Decemberöverenskommelsen vilket innebar att när en regering saknade ett majoritetsstöd i riksdagen kunna styra genom ett minoritetsstyre.

Överenskommelsen innebar att den statsministerkandidat som leder det största regeringsalternativet skall släppas fram som statsminister samt även att en minoritetsregering skall få igenom sin budget där utbrytningar ur budgeten inte var möjligt (ne.se). Den största anledningen till överenskommelsen var att utesluta ett politiskt inflytande från Sverigedemokraterna då partierna såg risker med att Sverigedemokraterna eventuellt skulle få ett ökat stöd vid ett nyval. Decemberöverenskommelsen var ej bindande och var tänkt att gälla fram till valet 2022. Hösten 2015 upphörde den när Kristdemokraterna röstade nej till den vid sitt landsting, i praktiken gällde den fram till valet 2018 eftersom allianspartierna ej lade fram ett gemensamt budgetförslag vilket resulterade i att Regeringen kunde få igenom sin budget (ne.se).

2.4 Flyktingkrisen

Under 2015 registrerade EU 1,3 miljoner asylansökningar vilket var mer än en dubbel ökning från 2014 och där motsvarande siffra från 2010 var 260 000 (ne.se). Den största anledningen till den stora flyktingströmmen var krig och konflikter utanför i Europa, främst i Syrien och i Afghanistan. Under 2015 mottog Sverige cirka 163 000 asylansökningar vilket var bland de högsta i Europa i proportion till befolkningen (scb.se). Regeringen införde i november 2015 tillfälliga inre gränskontroller som följdes upp en månad senare av en tillfällig treårig lag som innebär att regeringen kunde kräva av transportföretag att de skulle kontrollera ID-handlingar på deras resenärer mellan Sverige och andra stater (ne.se). I juni 2016 antog riksdagen en tillfällig migrationslag där flyktingar får tillfälliga uppehållstillstånd istället för permanenta där även anhöriginvandringen begränsades. Efter den stora flyktingvågen till Europa och Sverige 2015 har migrationspolitiken tagit större plats i den politiska arenan och väljare har prioriterat den frågan högt. I Novus opinionsmätning inför valet 2018 var invandring och integration den näst viktigaste valfrågan (Expressen december 2017) samt i SVT:s valundersökning på valdagen 2018 valde 42% av de tillfrågade flyktingar/invandring som den viktigaste valfrågan.

2.5 2018

Inför valet 2018 skapade Moderaterna ett eget valmanifest istället för ett gemensamt med Alliansen. Alliansen hade tagit fram en reformagenda inför valet, dock gick det ej till val på samma tydliga sätt som de senaste valen. I Moderaternas valmanifest står det att Sverige under en lång tid måste ha en stram invandringspolitik så att de stora integrationsproblemen kan tas tag i (Moderaternas valmanifest 2018 s 5). De skriver att den gamla migrationspolitiken inte fungerade samt att den nuvarande är tillfällig och inkonsekvent formulerad (Moderaternas valmanifest 2018 s 14). Vidare står det att tiggeri inte är ett hållbart sätt att försörja sig och är ett fenomen som finns i hela landet och med bakgrund av detta vill Moderaterna införa ett nationellt tiggeriförbud (Moderaternas valmanifest 2018 s 13). Det står även att migrationspolitiken måste utformas med hänsyn till det stora flyktingmottagandet Sverige har haft med följande omfattande integrationsproblem. Sverige behöver därför ta emot färre asylsökande med en permanent skärpt asyllagstiftning (Moderaternas valmanifest 2018 s 14). “Ett nej ska vara ett nej. Förläng preskriptionstiden för asylärenden från fyra till tio år” (Moderaternas valmanifest 2018 s 17).

I Socialdemokraternas valmanifest står det att de vill begränsa arbetskraftsinvandringen så att jobb med låga utbildningskrav där det inte råder arbetskraftsbrist går till arbetslösa personer i Sverige (Socialdemokraternas valmanifest 2018 s 15). Vidare står det att de vill ta ett gemensamt och proportionerligt ansvar för flyktingmottagandet. “Vi värnar om asylrätten i Sverige, i Europa och i världen, men ansvaret måste vara gemensamt” (Socialdemokraternas valmanifest 2018 s 16). Det står även att de vill behålla den nya asyllagen fram till att gemensamma regler i EU är på plats som innebär att färre asylsökande ska söka sig till Sverige och i stället till andra länder. Man vill säkerställa att ett avslag på en asylansökan även innebär att den som saknar asylskäl lämnar landet (Socialdemokraternas valmanifest 2018 s 17).

2.6 Januariavtalet

Efter valet 2018 skedde en historiskt lång regeringsbildning där Stefan Löfvén valdes till statsminister 131 dagar efter valet. Regeringen med Socialdemokraterna och Miljöpartiet sitter kvar samtidigt som de ingick ett avtal med Liberalerna och Centerpartiet som namngavs Januariavtalet. Centerpartiet och Liberalerna valde att ej ingå i en regering men hade ett budgetsamarbete utöver de punkter som bildats i Januariavtalet (ne.se). Dessa två partier tillsammans med Vänsterpartiet lade ned sina röster i statsministeromröstningen vilket således genom negativ parlamentarism gjorde Löfvén till statsminister. En av de största anledningarna till avtalet var att minimera Sverigedemokraternas inflytande i politiken, precis som i Decemberöverenskommelsen. Enligt Moderaterna och Kristdemokraterna innebar detta slutet för Alliansen på nationell nivå (svt.se) medan Liberalerna och Centerpartiet menade att Alliansen skadades allvarligt när Moderaterna och Kristdemokraterna ville bilda regering mot Centerpartiets och Liberalernas vilja.

2.7 Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna bildades i slutet på 80-talet och har efter sitt inträde i Sveriges riksdag 2010 snabbt vuxit fram till ett av landets största partier. Vid valet 2010 fick de 5,7% av rösterna och har i efterföljande val ständigt ökat, och blev Sveriges näst största parti vid valet 2022 med 20,54% av rösterna (val.se). Partiet grundades av tidigare medlemmar i nazistiska och fascistiska rörelser som exempelvis Bevara Sverige svenskt samt Nordiska rikspartiet (ne.se). Sverigedemokraterna har sedan dess reformerat sig flera gånger och försökt få bort kopplingen till vit makt-rörelsen och nynazismen (ne.se). Sedan 2015 betecknar partiet sig själva som ett socialkonservatistiskt parti med nationalistisk grundsyn som enligt partiledare Jimmie Åkesson placerar sig tydligt i mitten på den politiska skalan (svt.se)

Sverigedemokraterna profilerade sig tidigt som ett invandringskritiskt parti och sågs länge som ett enfrågeparti. I många av de opinionsundersökningar som gjorts inför och mellan valen under 2010-talet låg Sverigedemokraterna högst upp i förtroendet för invandring och integration (svt.se). Sverigedemokraterna har ofta riktigt kritik mot samtliga partier i riksdagen och att inget parti har fört en bra politik. I Sverigedemokraternas valmanifest 2014 står det att ansvariga regeringar har fört en splittringspolitik och felaktiga prioriteringar i decennier (Sverigedemokraternas valmanifest 2014 s 3) vilket då innebär en kritik både mot regeringar med Socialdemokraterna och regeringar med Moderaterna. I sitt valmanifest 2018 riktar Sverigedemokraterna fortsatt kritik mot olika regeringar genom att skriva “flera regeringar har under lång tid tillåtit samhällskittet att krackelera, Sverige behöver mer än någonsin en politik för att bygga vår gemensamma identitet, för social tillit och för sammanhållningen” (Sverigedemokraternas valmanifest 2018 s 5). De skriver även att Sveriges migrationspolitik har under decennier hanterats på ett ansvarslöst och ignorant sätt med allvarliga konsekvenser för det svenska samhället (Sverigedemokraternas valmanifest 2018 s 6).

3. Metod & Teori

3.1 Avgränsningar

Uppsatsen har gjort vissa avgränsningar. En av de är att det är respektive partis valmanifest som analyseras och ligger till grund för uppsatsen och därmed en avgränsning mot andra politiska förslag eller beslut, exempelvis olika voteringar i riksdagen. Detta motiveras genom att valmanifest är bra strukturerade och skapar goda möjligheter för en analys och jämförelse samt förutsättningar för att kunna svara på forskningsfrågan. Det går även att argumentera för att valmanifesten utgör en naturlig avgränsning. Implementering av en annan typ av politiskt material hade försvårat en avgränsning för vilket typ av material som bör användas och skapar en risk för att en jämförande samt beskrivande analys kan vara ojämnt fördelad. Vid en avgränsning till valmanifest minimerar man den risken och skapar lika förutsättningar för att ett material skall kunna analyseras. Då uppsatsens syfte är att analysera migrationspolitiken har arbetet även avgränsats i valmanifesten till de delar som belyser migrationspolitiken. Andra delar i ett valmanifest som exempelvis arbetspolitik och sjukvårdspolitik är ej något material som behandlas i denna uppsats och är således naturligt avgränsat.

En ytterligare avgränsning är att uppsatsen ämnar att undersöka partiernas migrationspolitik på riksnivå och ej på regional- eller kommunal nivå. Denna avgränsningen tydliggör skillnaden mellan nationell och lokal politik vilket underlättar arbetet kring denna uppsats. På lokal nivå finns det koalitioner och samarbeten som inte utgörs på samma sätt vid den nationella politiken vilket således skulle leda till att en väl avvägd avgränsning kring en lokal nivå gör det väldigt svårt. Sverige är ett stort land där olika politiska partier har varierat med stöd geografiskt vilket leder till att den lokala politiken kan styras och se annorlunda ut

beroende på var man befinner sig i landet. Detta motiverar varför uppsatsen förhåller sig till Socialdemokraterna och Moderaterna på en nationell nivå och ej inkluderar lokala samarbeten eller styrdokument som kan skilja sig från den nationella partilinjen som respektive parti använder sig utav. Innehållet i ett valmanifest utformas på partiernas partikongresser där partirepresentanter från hela landet är med och beslutar och således är valmanifesten ett material som hela partiet officiellt står bakom.

Denna uppsats använder sig av Meguids (2005) teori om strategier mainstreampartierna har gentemot nischpartierna. Avgränsningen här görs genom att vi endast kollar på vilken strategi partierna använder sig av, vi är inte intresserade av att analysera hur strategierna har påverkat valresultaten, vilket ingår i Meguids teori. Uppsatsen ämnar endast undersöka vilken strategi de använt och *hur* strategin har påverkat valresultatet, därmed avgränsar uppsatsen till att endast undersöka strategierna.

Ytterligare en avgränsning i undersökningen är till att endast undersöka 2010-talet, alltså varken före eller efter. Anledningen till att vi inte kommer undersöka Moderaternas eller Socialdemokraternas migrationspolitik före 2010 är för att invandringsfrågan har varit mest populär bland väljare under 2010-talet (*Väljarnas viktigaste frågor*, Göteborgs Universitet), i form av tid finns det inte heller möjlighet att analysera de olika valmanifesten som befann sig före 2010 samt att det år 2010 inträdde ett nytt parti i riksdagen med invandringsfrågan som sin viktigaste fråga vilket gör att undersökningen tenderar att vara som mest lämplig efter 2010. Ytterligare en avgränsning som uppsatsen tillämpar, är att inte använda sig av det senaste valet 2022. Då valet skett nyligen kan det bli svårt att analysera något som skett relativt nyligen. Eftersom denna uppsats även vill undersöka vilka strategier Moderaterna och Socialdemokraterna har använt sig av gentemot Sverigedemokraterna, blir det även svårare att analysera valet 2022, eftersom den nya Moderatledda regeringen regerar på stöd av Sverigedemokraterna (Riksdagen.se) kan vi inte applicera Meguid's (2005) teori, eftersom Moderaterna och Sverigedemokraterna nu ingår i ett samarbete. Uppsatsen ämnar därför endast att använda sig av valet 2010, 2014 samt 2018, med ovanstående anledningar.

3.2 Metod

Som tidigare nämnt kommer undersökningen göras i två steg, där det första steget är att analysera Moderaterna och Socialdemokraternas valmanifest i valen 2010, 2014 och 2018 och jämföra hur migrationsfrågan har förändrats under tiden. Genom att analysera vilken migrationspolitik de två partierna går till val på ämnar vi att kunna besvara frågeställningen; *Har Moderaternas och Socialdemokraternas migrationspolitik förändrats under 2010-talet?*. Eftersom Sverige år 2010 fick in ett nytt parti i Sveriges riksdag är det andra steget att undersöka ifall Meguids teori kan förklara varför Moderaterna och Socialdemokraterna har förändrat sin migrationspolitik.

3.3 Meguids Teori

Denna uppsats ämnar ta hjälp av Bonnie Meguids teori i artikeln *Competition Between Unequals* (2005). I denna artikel presenteras en teori om hur mainstreampartier förhåller sig till nischpartier. Meguid menar att mainstreampartier använder tre olika strategier; *den ackommoderande*, *den fientliga strategin* och *den avvisande*. Vidare beskriver Meguid att det elektorala stödet för nischpartier även beror på tre olika faktorer; den första är huruvida den politiska frågan är viktig, den andra faktorn är om partiet anses vara den riktiga ”ägaren” till den politiska frågan och den tredje är att partiets ställningstagande anses vara korrekt för väljarna.

Studien blir därav teoriprovande då Meguids teori möjligen kan förklara hur mainstreampartier som Moderaterna och Socialdemokraterna förhåller sig till nischpartier. Nedan kommer de olika begrepp Meguid använder sig av definieras, så att läsaren kan få en överblick om varför teorin används i denna uppsats.

3.3.1 Mainstreampartier

Meguid (2005) definierar mainstreampartier som de två största partierna på de två sidorna av höger/vänsterskalan. Vidare förklarar Meguid att dessa partier har den elektoral kontrollen över dennes partis block, ett välkänt namn, åtkomst till media och är allmänt kända som de regeringsbildande partierna (Meguid, 2005, S.347-352). Baserat på denna definition kan både Socialdemokraterna och Moderaterna klassas som mainstreampartier, därav kan denna uppsats ta hjälp av Meguids teori för att förstå varför Moderaterna och Socialdemokraterna agerat som de gjort.

3.3.2 Nischpartier

Meguid betecknar nischpartier på tre sätt; partiet har behandlat tidigare förbisedda frågor och genom detta blivit populära, partiet förhåller sig inte till den klassiska höger/vänsterskalan samt så driver partiet en specifik sakfråga som "sin" fråga. Sakfrågan partiet specifikt driver är ofta en tidigare fråga som är förbisedd av de tidigare partierna (Meguid, 2005, S.347). Baserat på denna definition kan Sverigedemokraterna, som kom in i Sveriges riksdag 2010 definieras som ett nischparti. Sverigedemokraterna är ett relativt nytt parti som inte ställer sig in i den klassiska höger/vänsterskalan, det kan även argumenteras för att Sverigedemokraterna driver invandringsfrågan som tidigare varit förbisedd som partiets sakfråga. Eftersom Sverigedemokraterna utifrån denna definition kan klassas som ett nischparti, kan det hjälpa oss att använda Meguids teori, då teorin endast är applicerbar om det finns ett nischparti.

3.3.3 Den ackommoderande strategin

Den ackommoderande strategin är en av de strategier som mainstreampartierna använder sig av gentemot ett nischparti. Strategin innebär att mainstreampartier anpassar sin politik efter

nischpartiet och försöker överta nischpartiets nischfråga, alltså ”ackommodera” nischpartiets politik. Genom att mainstreampartierna använder sig av den ackommoderande strategin ger de väljarna två val, att antingen rösta på mainstreampartiet eller nischpartiet, då de båda hanterar ”nischfrågan” liknande. Resultatet av detta menar Meguid (2005) kan bli att väljarna som har mer gemensamt med mainstreampartiets politik, ofta väljer mainstreampartiet framför nischpartiet men även väljare som inte har någon preferens av de två partierna väljer ofta mainstreampartiet eftersom mainstreampartiets ackommoderande strategi kan ha förminskat nischpartiets äganderätt i partiets nischfråga (Meguid, 2005 S.349).

3.3.4 Den fientliga strategin

Den andra strategin som Meguid (2005) presenterar är den fientliga strategin. Den fientliga strategin innebär att mainstreampartiet anpassar sin åsikt likt den ackommoderande, men att mainstreampartiet i stället för att ta över frågan som nischpartiet har som ”sin”, tar de snarare mer avstånd från nischpartiets åsikt i frågan. Om nischpartiet tycker en sak tycker mainstreampartiet en annan sak i samma fråga, för att ta avstånd och använda sig av en fientlig strategi. Strategin gör att väljarna får välja vilket parti som har den mest lämpliga åsikten i sakfrågan. Strategin anses inte vara den mest effektfulla eftersom strategin gör att nischpartiets äganderätt i sakfrågan förstärks och mainstreampartiet kan tappa röster gentemot nischpartiet (Meguid, 2005, s.349-350).

3.3.5 Den avvisande strategin

Den avvisande strategin är även den enligt Meguid (2005) en av mainstreampartiernas tre strategier gentemot nischpartierna. Strategin skiljer sig mot de övriga då den avvisande

strategin innebär att mainstreampartierna ignorerar och inte tar någon ställning till den frågan som nischpartiet gjort till sin. Genom att mainstreampartierna använder sig av den avvisande strategin kan strategin lyckas genom att det signaleras till väljarna att denna nischparti-fråga saknar relevans. Om detta sker så tappar nischpartiet röster då de blir ignorerande av väljarna eftersom ”deras” fråga saknar relevans. Anledningen till att partierna använder sig av denna strategi menar Meguid (2005) att de försöker behålla den ekonomiskt traditionella vänster-högerdimensionen. När det anländer ett nytt nischparti riskerar det nya nischpartiet att nya dimensioner introduceras och detta kan hota mainstreampartierna. (Meguid, 2005, S.26 & 349).

3.4 Operationalisering

Eftersom Sverigedemokraterna år 2010 kom in i riksdagen och som tidigare nämnt klassas Sverigedemokraterna som ett nischparti i denna uppsats, med sin sakfråga om att minska invandringen som tidigare kan ses som en förbisedd fråga, kommer denna uppsats använda sig av följande verktyg för att ta reda på vilken av Meguids strategier partiet kan tänkas använda sig av.

Den avvisande strategin: Om Moderaterna eller Socialdemokraterna inte nämner migrationspolitiken i sitt valmanifest, använder de enligt definition sig av den avvisande strategin. Eftersom den avvisande strategin syftar på att mainstreampartiet (i det här fallet Moderaterna och Socialdemokraterna) inte tar upp nischpartiets (Sverigedemokraterna) viktigaste sakfråga, försöker mainstreampartiet enligt Meguid (2005) göra den migrationspolitiska frågan orelevant. Alltså när denna uppsats analyserar Socialdemokraterna och Moderaternas valmanifest och något av partierna ej berör migrationsfrågan kommer detta partiet i denna uppsats bedömas använda sig av den avvisande strategin.

Den fientliga strategin: Vid implementering av den fientliga strategin skulle mainstreampartierna Socialdemokraterna och Moderaterna ta avstånd från nischpartiet Sverigedemokraternas åsikter vad gäller migrationspolitiken. Med denna strategin skapar det ett val hos väljaren, att rösta för nischpartiets politik eller för mainstreampartiernas aktiva avstånd. Migrationspolitiken har varit Sverigedemokraternas huvudfråga sen inträdet i riksdagen 2010 och har ständigt fått ett ökat väljarstöd sedan dess. Utifrån det skulle det kunna argumenteras att denna strategin inte har varit effektiv för mainstreampartierna då de dels tappar röster till Sverigedemokraterna men även tappar förtroende i frågor som rör migrationspolitik. Decemberöverenskommelsen och Januariavtalet är två överenskommelser som tydligt går att koppla till denna strategin med syfte att begränsa Sverigedemokraternas inflytande. Moderaterna och Socialdemokraternas förhållningsstrategi kommer att klassas som den fientliga om det i valmanifestet är tydliga kontraster mellan åsikterna i migrationspolitiken, alltså om Sverigedemokraterna t.ex. vill ha stängda gränser och Moderaterna vill ha öppna gränser, kommer de i denna uppsats bedömas använda sig av den fientliga strategin.

Den ackommoderande strategin: Den ackommoderande strategin innebär att mainstreampartiet eftersträvar att göra nischpartiets sakfråga till deras egna. I detta fall skulle det betyda att Moderaterna och Socialdemokraterna utmanar Sverigedemokraternas migrationspolitik genom att försöka överta deras migrationspolitik. Om Socialdemokraterna eller Moderaterna i deras valmanifest har liknande migrationspolitik som Sverigedemokraterna kommer analysen bedömas som att partiet använder sig av den ackommoderande strategin.

3.5 Material

Materialet till denna uppsats består främst av Socialdemokraterna och Moderaternas valmanifest då uppsatsen ämnar att undersöka respektive partis migrationspolitik under 2010-talet och dess eventuella förändring. Ett valmanifest är en politisk lista med ett antal punkter det politiska partiet ämnar genomföra under den nästkommande mandatperioden. Således är det intressant att se vilken migrationspolitik Socialdemokraterna och Moderaterna har gått till val på under de tre valen vi undersöker. De valmanifest som ämnar att undersökas är Socialdemokraternas valmanifest 2010, 2014 samt 2018. Alliansens valmanifest 2010 och 2014. Moderaternas valmanifest 2018. Till de två valen 2010 samt 2014 gick Moderaterna till val på Alliansens valmanifest och hade inget eget sådant. Att Moderaterna var det största partiet i Alliansen, som förutom Moderaterna bestod av Centerpartiet, Kristdemokraterna samt Liberalerna (tidigare Folkpartiet fram till 2015) där dessutom Moderaternas partiledare var Alliansens statsministerkandidat motiverar varför Alliansens valmanifest används i undersökningen. Att de tre andra partierna i Alliansen hade egna valmanifest vid sidan om det gemensamma i Alliansen och att Moderaterna inte hade det är ytterligare ett argument för att det ska utgöra ett material i uppsatsen. De politiska partiernas valmanifest framställs på liknande sätt och är således lättare att göra en jämförelse för att hitta likheter och skillnader. En medvetenhet kring att valmanifest är uppbyggda på ett visst sätt med mål att få röster från väljare är närvarande i arbetet kring denna uppsats och att det inte kan representera allt ett politiskt parti står för. Att valmanifesten även publiceras var fjärde år gör att många politiska händelser sker under en tidsperiod, inte minst under den tidsperiod uppsatsen ämnar att undersöka. Valet av att valmanifesten utgör en stor del av materialet motiveras med hänsyn till detta genom att det lyfter upp den bild och identitet som partierna vill visa utåt samt även att ett valmanifest till fördel kan analyseras på ett systematiskt sätt som underlättar att svara på uppsatsens frågeställning. Som nämnt ovan, kommer valmanifesten vara till grund för analysen däremot kan även annat material också tillkomma för att besvara frågeställningen. Olika avtal mellan de olika partierna som nämnts i bakgrunden kommer även att användas i analysen. Eftersom uppsatsen ämnar att undersöka hur Moderaternas och

Socialdemokraternas migrationspolitik förändrats mellan valen 2010, 2014 och 2018 men även undersöka hur deras migrationspolitik förhåller sig gentemot Sverigedemokraternas i form av ett nischparti, använder vi oss även av Sverigedemokraternas valmanifest i denna uppsats. Moderaterna och Socialdemokraterna är de två partierna som uppsatsen ämnar att undersöka i analysen kring deras migrationspolitik. I en sådan analys blir Sverigedemokraterna och deras politik en naturlig del av analysen då partiet har haft en stor inverkan på Sveriges migrationspolitik under den tidsperioden som undersöks i uppsatsen. Med anledningen av detta används Sverigedemokraternas valmanifest som material för att svara på uppsatsens frågeställningar och kompletterar Moderaternas och Socialdemokraternas valmanifest.

3.6 Insamling av material

Valmanifesten som är det centrala inom materialet till denna uppsats är hämtade från Svensk Nationell Datatjänst (SND). Databasen har tillgång de flesta valmanifest genom Sveriges historia och är därför rimlig att använda i denna uppsats. Från denna sida är Socialdemokraternas, Moderaternas och Sverigedemokraternas valmanifest hämtade från. Utöver denna hemsida består uppsatsen av uppslagsverk och tidigare forskningsmaterial. Mer om material kan läsas under referenslistan.

3.7 Analytiskt tillvägagångssätt

Idéanalys

Valet av analytiskt tillvägagångssätt att svara på vår forskningsfråga är en beskrivande idéanalys. Ludvig Beckman skriver i sin bok *Grundbok idéanalys (2005)* att en beskrivande idéanalys inte bara återger budskapet i ett politiskt budskap utan för att uppnå ett vetenskapligt värde måste forskaren även dra slutsatser, beskriva, förklara samt ta ställning till sitt valda material (Beckman 2005 s 50-51). Med denna analytiska metod kan materialet i valmanifesten granskas och samband och slutsatser kan dras. Beckman skriver även att när man beskriver ett material så gör man ett påstående om dess karaktär och innehåll och skapar en jämförelse. En jämförelse kan ske mellan olika idéer vid olika tidpunkter samt dessutom en jämförelse mellan hur olika system av idéer förändrats från en viss tidpunkt till en annan (Beckman s 55). Att hitta likheter i ett material där man förväntar sig skillnader är intressant och vice versa. En jämförelse ger oss mer information genom att tillfoga ytterligare observationer (Beckman 2005 s 55). Genom att jämföra Socialdemokraternas och Moderaternas valmanifest kan man se likheter och skillnader i deras migrationspolitik under en viss tidsperiod vilket är ämnat för denna uppsats.

Denna uppsatsen hade även kunnat använda sig av en diskursanalys, där tillvägagångssättet hade kunnat vara att analysera hur ofta begrepp som t.ex. "migration" och "invandring" används i partiernas valmanifest för att undersöka hur mycket fokus partierna riktar mot migrationspolitiken. Genom detta tillvägagångssätt finns det dock en risk att uppsatsen hade missat en central del eftersom det kan vara svårt att undersöka hur den faktiska politiken har förändrats. Diskursanalys hade inneburit att vi kunnat undersöka hur mycket fokus partierna lägger på migrationspolitiken och inte hur migrationspolitiken har förändrats, men genom att använda sig av en analytiskt idéanalys förbättras studiens chanser att lyckas undersöka hur partierna har ändrat sig i migrationspolitiken.

4. Resultat och analys

4.1 2010

Valet 2010 blev det första val som Sverigedemokraterna skulle göra inträde i Sveriges riksdag. I deras valmanifest beskriver de deras egen migrationspolitik som; *“Ett stopp för islamiseringen av det svenska samhället”, “En begränsning av asyl- och anhöriginvandringen till en nivå som den i våra grannländer Danmark och Finland”, “I vårt Sverige förs en ansvarsfull invandringspolitik”* samt *“En skärpning av kraven för medborgarskap och uppehållstillstånd”* (Sverigedemokraternas valmanifest, 2010 s.3).

Migrationspolitiken Sverigedemokraterna ämnar driva och som de skriver i sitt valmanifest har tydliga kontraster gentemot Socialdemokraterna samt Moderaterna. I deras valmanifest kan det även tyckas att Sverigedemokraterna målar upp invandring som något negativt i form av att de vill “sätta stopp” och “en skärpning” vilket inte förekommer i Socialdemokraterna eller Moderaternas valmanifest. Valet 2010 gick Socialdemokraterna på val tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet som de *Rödgröna* och Moderaterna gick gemensamt på val tillsammans med Kristdemokraterna, Liberalerna (dåvarande Folkpartiet) och Centerpartiet i form av *Alliansen*, Moderaterna har därför inget eget valmanifest utan använder sig av Alliansens valmanifest.

Som tidigare nämnt består Alliansens valmanifest av följande migrationspolitik; *“Alliansen anser att Sverige ska ha en human, rättssäker och ordnad migrationspolitik. Sverige ska vara en fristad för människor som flyr undan förföljelse och förtryck.”* och *“Sverige är ett land som har en tradition av öppenhet mot omvärlden. Nya influenser har berikat Sverige kulturellt, ekonomiskt och kunskapsmässigt genom alla tider.”* (Alliansens valmanifest, 2010, s.30-31). Det kan argumenteras för att Moderaterna tillsammans med

Alliansen signalerar att invandring är något positivt och att de till skillnad från Sverigedemokraterna skriver Moderaterna att invandringen "berikar" Sverige. Då Moderaternas migrationspolitik har tydliga kontraster gentemot Sverigedemokraternas, kan det tyckas att Moderaterna använder sig av *den fientliga strategin*. Eftersom Moderaterna tar en ställning i sitt valmanifest likt att invandring till Sverige är något positivt jämfört med Sverigedemokraterna samt att Moderaterna och Sverigedemokraterna generellt tycker olika kring migrationspolitiken, kan det därför antas att Moderaterna som ett mainstreamparti 2010 använde sig av *den fientliga strategin*.

Socialdemokraternas valmanifest inför valet 2010 nämner inte något om migrationspolitiken utan väljer att inte ha med migrationspolitiken i deras valmanifest. Samtidigt har de Rödgröna ett gemensamt valmanifest där de kort nämner "*Migrationspolitiken ska utmärkas av rättssäkerhet och solidaritet. Alla ska ha rätt till en individuell och rättssäker prövning av sina asylskäl och den som är i behov av skydd ska få asyl. De som flyr undan krig och väpnad konflikt ska få skydd. Skyddet för barn, kvinnor och HBT-personer ska stärkas.*". Eftersom Socialdemokraterna inte nämner migrationspolitiken, kan det antas att de använder sig av *den avvisande strategin*, genom att de inte nämner migrationspolitiken förutom i deras gemensamma valmanifest kan det argumenteras för att de försöker måla upp migrationspolitiken som en orelevant fråga, genom att använda sig av *den avvisande strategin*. Målet som nämnt ovan kan vara att Socialdemokraterna vill signalera till Sveriges väljare att migrationsfrågan är orelevant genom att inte ha med den i sitt valmanifest.

4.2 2014

I perioden som sträcker sig mellan valmanifesten inför valet 2014 fram till valmanifesten inför 2018 års val, använder sig både Socialdemokraterna och Moderaterna av det fientliga strategin mot nischpartiet enligt Meguids teori. Sverigedemokraterna skriver i sitt valmanifest 2014 att ansvariga regeringar har fört en splittringspolitik och felaktiga prioriteringar i decennier (Sverigedemokraternas valmanifest 2014 s 3). Detta riktar en kritik mot i stort sett samtliga andra partier i riksdagen då alla partier förutom Vänsterpartiet har suttit i någon form av regering under de senaste decennierna som Sverigedemokraterna syftar till. Därför går det att argumentera för att Sverigedemokraterna är ett nischparti som riktar kritik mot mainstreampartierna. Sverigedemokraterna skriver fortsatt i sitt valmanifest att de vill se ett skifte från det regelmässiga beviljandet av permanenta uppehållstillstånd till temporära samt att de vill se en begränsning av asyl- och anhöriginvandringen (Sverigedemokraternas valmanifest 2014 s 7). Kring detta skriver Socialdemokraterna i sitt valmanifest att den som är i behov av skydd ska få en fristad i Sverige och att alla har rätt till en individuell och rättssäker prövning till asyl (Socialdemokraternas valmanifest 2014 s 44). Moderaterna som har ett gemensamt valmanifest med Alliansen skriver i sitt valmanifest att Sverige ska föra en human flyktingpolitik och visa att det är möjligt att prioritera medmänsklighet i första hand och öppna dörren för den som behöver skydd (Alliansens valmanifest 2014 s 50). Moderaterna och Socialdemokraterna visar här en stor skillnad i hur de som mainstrempartier hanterar migrationsfrågan i jämförelse med hur Sverigedemokraterna gör det.

Decemberöverenskommelsen skapades efter valet 2014 där den största anledningen var att utesluta ett politiskt inflytande från Sverigedemokraterna. Enligt Meguids teori kring den fientliga strategin så tar mainstreampartiet, vilket är två partier i detta fall då både Socialdemokraterna och Moderaterna ingick i Decemberöverenskommelsen, avstånd från nischpartiet. Således kan det argumenteras för att den fientliga strategin implementeras från Socialdemokraterna och Moderaterna. Enligt Meguid anses strategin inte vara den mest

effektfulla strategin eftersom nischpartiets äganderätt i frågan stärks, i detta fall att Sverigedemokraternas äganderätt kring migrationspolitiken stärks vilket gör att mainstreampartierna riskerar att tappa röster mot nischpartiet. Detta var även något som skedde då Sverigedemokraterna ökade från 12,87% i valet 2014 till 17,56% i valet 2018 vilket var den största ökningen bland riksdagspartierna, samtidigt som både Socialdemokraterna och Moderaternas väljarstöd minskades (val.se).

4.3 2018

Inför valet 2018 skapar Moderaterna ett eget valmanifest och går inte till val på samma sätt med Alliansen som vid de tre tidigare valen. Att Moderaterna här har gått från den fientliga strategin till den ackommoderande strategin går att argumentera för. Sverigedemokraterna skriver i sitt valmanifest att Sveriges migrationspolitik har under decennier hanterats på ett ansvarslost och ignorant sätt med allvarliga konsekvenser för det svenska samhället (Sverigedemokraternas valmanifest 2018 s 6). Enligt Meguids teori kan Sverigedemokraterna här ses som ett nischparti som riktar kring mot hur mainstrempartierna har styrt politiken. Det står fortsatt att även om vissa åtstramningar har gjorts så är de långt ifrån tillräckliga samt att de ofta är fyllda av luckor, hastigt framtagna utan helhetsperspektiv och utan ordentliga konsekvensanalyser. De skriver även att Sverige behöver bygga en migrationspolitik från grunden, med fasta regelverk och respekt för landets gränser, medborgare och lagbok (Sverigedemokraternas valmanifest 2018 s 6). Moderaterna skriver i sitt valmanifest att Sverige under en lång tid måste ha en stram invandringspolitik så att de stora integrationsproblemen kan tas tag i (Moderaternas valmanifest 2018 s 5). De skriver även att

den nuvarande migrationspolitiken är tillfällig och inkonsekvent formulerad (Moderaternas valmanifest 2018 s 14). Detta visar att Moderaterna har ändrat inriktning från sitt valmanifest 2014 där de hade en tydlig fientlig strategi mot nischpartiet samt även i Decemberöverenskommelsen som efterföljde valet med ett tydligt avståndstagande mot Sverigedemokraterna. I den ackommoderande strategin försöker mainstreampartiet ta över nischpartiets politik och därmed få fler väljare till sitt parti istället. Den ackommoderande strategin går att utläsa på fler ställen i Moderaternas valmanifest. Moderaterna vill införa ett nationellt tiggeriförbud (Moderaternas valmanifest 2018 s 13), något som ej stått i deras tidigare valmanifest tillsammans med Alliansen. Sverigedemokraterna lyfter även de fram i sitt valmanifest att de vill införa ett nationellt tiggeriförbud (Sverigedemokraternas valmanifest 2018 s 9). Det står fortsatt att Sverigedemokraterna vill förändra asyllagstiftningen så att Sverige endast ska ta emot asylsökande från våra grannländer och stoppa allt asylmottagande så länge Sveriges närområde är säkert, samt att de vill avskaffa preskriptionstiden vid avslagsbeslut för asylärenden (Sverigedemokraternas valmanifest 2018 s 7). I Moderaternas valmanifest står det att de vill förlänga preskriptionstiden för asylärenden från fyra till tio år (Moderaternas valmanifest 2018 s 17).

I Socialdemokraternas valmanifest finns det vissa tendenser till att man anammat en viss del den ackommoderande strategin men ej lika tydligt som Moderaterna. I Socialdemokraternas valmanifest står det att de vill begränsa arbetskraftsinvandringen samt ett gemensamt och proportionerligt ansvar för flyktingmottagandet. Man vill värna om asylrätten men ansvaret måste vara gemensamt (Socialdemokraternas valmanifest 2018 s 16). De vill även säkerställa att ett avslag på en asylansökan även innebär att den som saknar asylskäl lämnar landet (Socialdemokraternas valmanifest 2018 s 17). Jämfört med sitt valmanifest 2014 har Socialdemokraterna mer tendens till att lägga över mer ansvar internationellt i flyktingmottagandet i sitt valmanifest 2018, då man i sitt valmanifest 2014 skrivet att Sveriges kommuner ska ta ett större solidariskt ansvar medan i sitt valmanifest 2018 ej nämner ett nationellt ansvar. Där nämner de att ansvaret måste vara gemensamt samt att färre asylsökande ska söka sig till Sverige och i stället till andra länder (Socialdemokraternas valmanifest 2018 s 17). Att Socialdemokraterna fortfarande för en fientlig strategi mot

Sverigedemokraterna som ett nischparti kan främst argumenteras genom att de ingick i Januariavtalet, något som Moderaterna inte gjorde. En av de största anledningarna till Januariavtalet var att minimera Sverigedemokraternas inflytande i politiken, vilket är ett argument för den fientliga strategin enligt Meguids teori. Moderaterna ingick i Decemberöverenskommelsen men inte i Januariavtalet vilket kan argumenteras att de har gått ifrån den fientliga strategin till den ackommoderande strategin.

4. Diskussion

4.1 Diskussion

Baserat på resultaten från vår studie, kan denna uppsats konstatera att Moderaternas och Socialdemokraternas migrationspolitik har genomgått en stor förändring. Migrationspolitiken som de båda partierna drev 2010 är inte densamma som 2018. Migrationspolitiken har förändrats i princip varje val och partierna har även använt sig av olika strategier under åren. En tänkbar anledning till just detta är för att varken Moderaterna eller Socialdemokraterna vet hur de ska hantera Sverigedemokraterna. Eftersom Moderaterna och Socialdemokraterna båda klassas som mainstreampartier har de enligt Meguid (2005) tre olika förhållningssätt gentemot Sverigedemokraterna. Dessa tre förhållningssätten blir tydliga när man analyserar partiernas valmanifest. Den hypotes som framställdes i uppsatsens inledning bevisas vara relativt korrekt eftersom migrationspolitiken har förändrats för de båda partierna samt att det även kan dras markanta kopplingar kring de olika strategier Meguid (2005) presenterar till hur Moderaterna och Socialdemokraterna har agerat. Enligt Meguids teorier så har Moderaterna och Socialdemokraternas (mainstreampartier) migrationspolitik påverkats av Sverigedemokraternas (nischparti) inträde i riksdagen. Den avvisande strategin som används mest under perioden som undersöks misslyckades eftersom Sverigedemokraternas väljarstöd ökade i varje val. Moderaterna ändrar sin strategi och blir mer lik nischpartiet. Det har dessutom blivit klyftor mellan mainstreampartierna i migrationspolitiken, något som inte skedde innan decemberöverenskommelsens slut. Moderaterna och Socialdemokraterna har använt sig av olika strategier gentemot Sverigedemokraterna och med hjälp av analysen kan vi konstatera att Moderaterna har använt sig av den fientliga strategin vid valen 2010 och 2014 till skillnad från valet 2018 där de använde sig av den ackommoderade strategin. Socialdemokraterna bedöms i enlighet med denna analys ha använt sig av den avvisande strategin under valet 2010, för att sedan använda sig mer av den fientliga strategin i valet

2014 och 2018. Eftersom Sverigedemokraterna har utökat sin väljarbas i varje val är det tämligen svårt att avgöra vilken strategi som fungerat sämre. Denna uppsats har däremot inte ämnat undersöka vilken strategi som varit mest fördelaktig men med facit i hand hade möjligtvis både Socialdemokraterna och Moderaterna velat hantera sin migrationspolitik gentemot Sverigedemokraterna på ett annat vis.

4.2 Möjligheter till generalisering

Kring Moderaterna och Socialdemokraternas förda migrationspolitik under 2010-talet och dess förändring finns det relativt goda möjligheter till att generalisera denna analys. Då materialet består av respektive valmanifest som tidigare nämnt är det den politik partierna ämnar att driva. Migrationspolitiken som ämne och begrepp är komplext och kan innefatta olika tolkningar och både politiska partier och individer berör det på olika sätt. Med hjälp av Meguids teorier så har denna uppsats svarat på frågeställningen utifrån ett angreppssätt genom att kategorisera dels partierna i mainstreampartier och nischpartier men även genom att kategorisera in de olika valmanifesten för att analysera och hitta samband. Ställer man upp frågan på ett annat sätt eller berör migrationspolitiken ifrån en annan vinkel kan det krävas andra typer av material och metoder. Det som hade möjliggjort en tydligare generalisering är ifall analysen även hade hämtat material från Socialdemokraternas och Moderaternas voteringar i Sveriges riksdag, debattartiklar, motioner och andra ståndpunkter de två partierna tagit kring migrationspolitiken. Om analysen hade använt sig av allt ovanstående material hade möjligheterna till en generalisering varit god. I avsnittet "Avgränsningar 3.1" motiveras valet kring de avgränsningar som gjorts i uppsatsen i uppgift att svara på frågeställningen.

5. Framtida forskning

Sedan Sverigedemokraternas inträde i riksdagen har det gjorts mängder med forskning kring hur de andra partierna förhåller sig till deras förda politik och framtida forskning kommer säkerligen fortsätta kring ämnet. En intressant diskussion att föra är om Sverigedemokraterna nu eller inom en kort framtid kan komma att klassas som ett mainstreamparti istället för ett nischparti.

Denna uppsats tar ej upp tiden kring och efter riksdagsvalet 2022 men dess utfall kommer ligga till grund för framtida forskning. Sverigedemokraterna fick näst flest röster efter Socialdemokraterna och för första gången har Sverigedemokraterna lämnat sin vågmästarroll och intagit en maktposition i svensk politik på riksnivå. Överenskommelsen Tidöavtalet bildades mellan den nya trepartiregeringen med Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna samt Sverigedemokraterna som blev stödparti till regeringen för att den skulle röstas igenom i riksdagen. Framtida forskning kan då forska kring hur Sverigedemokraterna blivit mer normaliserat och påbörjat en resa från att vara ett nischparti som övriga riksdagspartier tar tydligt avstånd från till att bli Sveriges andra största parti och stödja en regering. Ett annat ämne för framtida forskning skulle kunna kretsa kring att Liberalerna ingick i överenskommelsen Januariavtalet med syfte att utesluta ett politiskt inflytande från Sverigedemokraterna till att efter nästa val sitta i en regering som behöver Sverigedemokraternas stöd. Forskning som kan komma att drivas kring ämnet skulle även kunna ämna att undersöka vilka strategier som har fungerat bra respektive mindre bra i förhållningen som övriga partier har haft gentemot Sverigedemokraterna. Det som kan utläsas är att oavsett strategi så har Sverigedemokraternas inflytande och väljarstöd ökat för varje riksdagsval de deltagit i.

Framtida forskning skulle även kunna kretsa kring när ett nischparti suttit med vid makten. Sverigedemokraterna sitter ej i en regering men agerar som ett stödparti och kan därför argumenteras för att de sitter vid makten. Kan nischpartier sitta vid makten utan att anses som ett mainstreamparti eller sedermera bli ett mainstreamparti genom sin maktposition är en fråga för framtida forskning.

6. Referenser

Beckman, Ludvig, 2005. *Grundbok i idéanalys. Det kritiska studiet av politiska texter och idéer*. Santérus Förlag, Stockholm.

Dahlström, Carl & Sundell, Anders 2012. *A losing gamble. How mainstream parties facilitate anti-immigrant party success*. Göteborg: University of Gothenburg
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0261379412000352>

Hinnfors, Johan 2015. *Socialdemokraterna: Från klar vaghet till vag klarhet*. Göteborg: Göteborgs universitet. <https://journals.lub.lu.se/st/article/view/12920/11558>

Heinze, Anna-Sophie, 2017. *Strategies of mainstream parties towards their right-wing populist challengers: Denmark, Norway, Sweden and Finland in comparison*. Jena, Friedrich Schiller University Jena.
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01402382.2017.1389440?scroll=top&needAccess=true&role=tab>

Lindström, Martin, 2020. *Moderaternas ideologiska grundsyn. En uppföljning av debatten under det sena 1900-talet*. Malmö: Lunds Universitet.
<https://journals.lub.lu.se/st/article/view/21513>

Meguid, Bonnie, 2005. *Competition Between Unequals: The Role of Mainstream Party Strategy in Niche Party Success*. Cambridge University press.

Valmanifest:

Socialdemokraternas valmanifest 2010 <https://snd.gu.se/sv/vivill/party/s/v/2010>

Socialdemokraternas valmanifest 2014 <https://snd.gu.se/sv/vivill/party/s/v/2014>

Socialdemokraternas valmanifest 2018 <https://snd.gu.se/sv/vivill/party/s/v/2018>

Alliansens valmanifest 2010 <https://snd.gu.se/sv/vivill/party/all/v/2010>

Alliansens valmanifest 2014 <https://snd.gu.se/sv/vivill/party/all/v/2014>

Moderaternas valmanifest 2018 <https://snd.gu.se/sv/vivill/party/m/v/2018>

Sverigedemokraternas valmanifest 2010 <https://snd.gu.se/sv/vivill/party/sd/v/2010>

Sverigedemokraternas valmanifest 2014 <https://snd.gu.se/sv/vivill/party/sd/v/2014>

Sverigedemokraternas valmanifest 2018 <https://snd.gu.se/sv/vivill/party/sd/v/2018>

Internetkällor:

<https://www.riksdagen.se/sv/sa-funkar-riksdagen/demokrati/sa-bildas-regeringen/tidigare-regeringsbildningar-och-statsministrar/> - "Tidigare regeringsbildningar och statsministrar" -

Hämtad 2022-12-12

<https://www.val.se/valresultat/riksdag-region-och-kommun/2010/valresultat.html>

"Valmyndigheten - Valresultat 2010" - Hämtad 2022-11-20

<https://www.val.se/valresultat/riksdag-region-och-kommun/2014/valresultat.html>

"Valmyndigheten - Valresultat 2014" - hämtad 2022-11-30

<https://www.val.se/valresultat/riksdag-region-och-kommun/2022/valresultat.html>

"Valmyndigheten - Valresultat 2022" - hämtad 2022-12-12

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/december%C3%B6verenskommelsen> "Decemberöverenskommelsen" - hämtad 2022-11-30

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/flyktingkrisen-2015>

“Flyktingkrisen 2015” - hämtad 2022-12-01

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/januariavtalet> “Januariavtalet” -

hämtad 2022-12-01

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/sverigedemokraterna>

“Sverigedemokraterna” - hämtad 2022-12-12

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningens-sammansattning/befolkningsstatistik/pong/statistiknyhet/asylsokande-grund-for-bosattning-utlandsk-bakgrund-medborgarskapsbyten-adoptioner-hushallsstatistik-och-medellivslangder-2015/> “Det

stora antalet asylsökande under 2015 ökade inte flyktiginvandringen nämnvärt” - hämtad 2022-12-01

<https://www.gu.se/sites/default/files/2020-03/2020%204%20Viktiga%20fra%CC%8Agor%20fo%CC%88r%20partivalet%201979-2018.pdf> - “Väljarnas viktigaste frågor 1979-2018” -

hämtad 2022-12-12

<https://sverigesradio.se/artikel/4017495> - “Alla partier har tagit avstånd från SD” - Hämtad 2022-12-01

<https://www.svt.se/special/valu2018-valjarnas-viktigaste-fragor/> “VALU 2018: Väljarnas viktigaste frågor” - hämtad 2022-12-01

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/statsvetaren-om-alliansens-dod> “Statsvetaren om

Alliansens “död” - hämtad 2022-12-01

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/sd-blir-socialkonservativt> “SD blir socialkonservativt” - hämtad 2022-12-12

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/tiden-forbi-da-sd-kunde-avfardas-som-ett-enfrageparti> - “Analys: Tiden förbi då SD kunde avfärdas som ett enfrågeparti” - hämtad 2022-12-12

<https://www.expressen.se/nyheter/det-har-ar-valjarnas-viktigaste-fragor-i-valet-2018/> - *“Det här är väljarnas viktigaste frågor i valet 2018”* - hämtad 2022-12-01

<https://www.gp.se/nyheter/sverige/tv-4-stoppar-sd-s-valfilm-1.1029972> *“TV4 stoppar SD:s valfilm”* - Hämtad 2022-12-12